

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatului

Guzun Alexandru XXX, născut la
XXX, originar din XXX, domiciliat în
XXX, cu viza de reședință în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 02.02.2018 – 22.03.2018;

2. Instanța de apel: 18.04.2018 – 24.10.2018;

3. Instanța de recurs: 02.01.2019 – 20.03.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul central din 22 martie 2018, Guzun Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 5 ani închisoare.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Guzun Alexandru, la data de 17 decembrie 2017, fiind sub influența băuturilor alcoolice, aflându-se la balconul de la etajul doi al Casei de cultură din XXX, a inițiat un conflict cu Crîșmaru Robert, în cadrul căruia, intenționat, l-a împins cu mâinile în spate, ultimul căzând jos de la înălțime, pe o placă din beton, cauzându-i vătămări corporale grave, caracterizate prin leziuni sub formă de traumatism craneo-vertebral acut (cervical), contuzie cerebrală medie, insuficiență piramidală pe stânga, hemoragie subarahnoidiană post traumatică, fractura liniară a osului temporal și parietal pe dreapta.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- la data de 03 aprilie 2018 - procurorul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Guzun Alexandru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal să fie condamnat la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 320 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate și 20 lei pentru rechizitele de birotică utilizate, invocând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 și 61 Cod penal și i-a aplicat o pedeapsă prea blândă, care nu va

atinge efectul scontat; - instanța a reținut recunoașterea vinovăției, deși acest fapt nu poate fi considerat a fi o circumstanță atenuantă; - pe de altă parte, nu a avut în vedere că inculpatul a săvârșit infracțiunea în stare de ebrietate alcoolică, la locul de trai se caracterizează negativ, căința sinceră nu este credibilă, iar declarațiile date în acest sens, în coroborare cu comportamentul și atitudinea acestuia față de fapta comisă, au un caracter formal, date doar cu scopul de a-i fi aplicată o pedeapsă mai blândă; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.227-229 Cod de procedură penală și neîntemeiat a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare;

- la data de 06 aprilie 2018 – partea vătămată Crișmaru Robert, care exprimându-și dezacordul cu sentința a invocat, că la comiterea infracțiunii a fost implicat nu doar Guzun Alexandru, acesta a fost provocat de către Mihail Melnic. Susține, că până la moment se tratează în urma traumelor cauzate, însă fără rezultat și a solicitat tragerea vinovatului la răspundere conform legii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, apelurile declarate de către procuror și partea vătămată au fost admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Guzun Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că sentința a fost contestată doar în partea stabilirii pedepsei și cheltuielilor judiciare.

Totuși, la solicitarea părții apărării, instanța de apel a reluat cercetarea judecătorească în vederea dispunerii efectuării expertizei judiciare psihiatrico-legală în privința lui Guzun Alexandru, fiind emisă încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27.07.2018.

Prin urmare, raportând concluziile expertizei judiciare nr.201837A0365 din 19.10.2018, potrivit căreia inculpatul, la moment suferă de „retard mintal ușor” și are capacitate redusă de a înțelege împrejurările ce au importanță pentru cauza penală, iar în momentele importante pentru dosar acesta suferea de „retard mintal ușor cu instabilitate emoțional volitivă” și a avut capacitatea redusă să conștientizeze și să controleze acțiunile sale la prevederile art.23¹ alin.(1) Cod penal, instanța de apel a considerat că nu este exclusă răspunderea penală a inculpatului Guzun Alexandru.

Consecvent, cu referire la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, nu a ținut cont de infracțiunea comisă, consecințele și urmările prejudiciabile ale acesteia, eronat aplicând față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal.

Astfel, având în vedere normele pre-citate, ținând cont de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului, că anterior nu a fost judecat, că și-a recunoscut vina și se căiește sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, că se caracterizează negativ, ca fiind persoană imprevizibilă și predispusă la conflicte violente, că nu dispune de loc permanent de trai și vagabondează, că suferă de „retard mintal ușor”, că imediat după săvârșirea faptei infracționale, nu a prezentat interes față de consecințele acțiunilor sale și nu i-a acordat părții vătămate primul ajutor, deși ulterior, la faza judecării cauzei în fond, a invocat căința sinceră și regret față de cele

săvârșite, de comportamentul inculpatului, care nu s-a prezentat la ședințele instanței de apel, fiind anunțat în căutare, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, instanța de apel a conchis că acestuia urmează ai fi stabilită o pedeapsă sub formă de 4 ani închisoare, cu executarea reală a ei, aceasta fiind proporțională faptei comise, echitabilă și pasibilă să atingă scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corectare a vinovatului.

Cu referire la apelul părții vătămate, având în vedere argumentele expuse la pct.3 al prezentei decizii, instanța de apel a precizat că, potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. La caz, instanța a judecat cauza în limitele învinuirii aduse lui Guzun Alexandru, fără a avea temeii de drept pentru a analiza acțiunile/inacțiunile altor persoane, întrucât conform rechizitoriului persoana pusă sub învinuire este doar sus-numitul.

Cu referire la solicitarea procurorului de a fi dispusă încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel, în temeiul prevederilor art.142, 143 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și art.75 alin.(3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14.04.2016, a menționat că aceasta nu este întemeiată, or, constatarea medico-legală în privința părții vătămate Crișmaru Robert, expusă în raportul nr.201829D0005 din 10.01.2018, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea determinării vătămarilor corporale și calificarea gravității lor, aceasta fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care este pusă în sarcina părții acuzării.

Complementar, instanța de apel făcând referire la prevederile art.227 alin.(2) Cod de procedură penală, a precizat că cheltuielile suportate pentru rechizitele de birotică utilizate, în mărime de 20 lei, nu cad sub incidența prevederilor sus-citate.

Mai mult, instanța a reținut că inculpatul are o stare materială precară și nu va avea capacitate financiară pentru recuperarea cheltuielilor judiciare, or, așa cum a fost stabilit, acesta nu dispune de un loc permanent de trai și muncă, fiind o persoană care vagabondează.

5. La data de 07 decembrie 2018, avocatul Polivenco Victor în numele inculpatului, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel care, indicând temeii prevăzute de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, pe motiv că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal și i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră; - instanța nu a ținut cont că inculpatul anterior nu a fost condamnat și nu are personalitate de infractor, că și-a recunoscut vina și se căiește sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii; - partea vătămată, fiind citat în prima instanță, a depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și a menționat că nu are pretenții față de inculpat; - partea vătămată nu a depus acțiune civilă și nu a invocat existența prejudiciului cauzat prin infracțiune; - instanța nu a ținut cont de circumstanțele atenuante: săvârșirea faptei de către o persoană cu responsabilitate redusă și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în

referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului ordinar, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat drept temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare.

Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa aplicată.

Instanța de recurs consideră că motivele invocate de către recurent la acest capitol sunt lipsite de temei legal.

Astfel, Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Subsecvent, instanța de recurs reține că instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului, că anterior nu a fost judecat, că și-a recunoscut vina și se căiește sincer pentru fapta comisă, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, că se caracterizează negativ, ca fiind o persoană imprezibilă și predispusă la conflicte violente, că nu dispune de loc permanent de trai și vagabondează, că suferă de „retard mintal ușor”, că după săvârșirea faptei infracționale nu a prezentat interes față de consecințele acțiunilor sale și nu i-a acordat părții vătămate primul ajutor, de comportamentul inculpatului, care nu s-a prezentat la ședințele instanțe de apel, fiind anunțat în căutare, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, și corect a conchis că corijarea acestuia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate, iar aplicarea art.90 Cod penal, nu va duce la

atingerea scopului sus menționat.

Colegiul penal reține că recurentul a invocat, precum că la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, enumerate la pct.5 al prezentei decizii, și eronat a dispus executarea reală a pedepsei penale aplicate, și menționează că, reieșind din textul hotărârii instanței, contrar celor afirmate de către acesta, circumstanțele la care face referire în recurs au fost luate în considerare de către instanța de apel la numirea pedepsei și astfel, argumentele invocate nu pot fi acceptate întru casarea hotărârilor judecătorești.

Totodată, Colegiul penal relevă că legiuitorul acordă dreptul instanței, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, de a decide de la caz la caz, posibilitatea aplicării pedepsei vinovatului cu suspendarea condiționată a executării ei și nicidecum nu o obligă în acest sens.

În speță, rezultă că instanța de apel, reieșind din circumstanțele sus menționate, a considerat rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită, motivându-și soluția adoptată, indicând din care motive a ajuns la concluzia potrivit căreia, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea pedepsei închisorii reale.

Complementar, Colegiul penal precizează că, circumstanțe ale cauzei, precum că partea vătămată nu a înaintat acțiune civilă, că a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și că nu are pretenții față de inculpat, așa cum invocă avocatul în recurs, nu pot avea ponderabilitate pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei penale, or, instanța de recurs reiterează că legiuitorul *acordă dreptul instanței*, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, de a decide de la caz la caz, posibilitatea aplicării pedepsei vinovatului cu suspendarea condiționată a executării ei și *nicidecum nu o obligă în acest sens*.

Prin urmare, Colegiul remarcă că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelurilor și temeurile de fapt și de drept care au dus la emiterea soluției contestate, precum și motivele adoptării ei, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală, fiind o decizie bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Având în vedere acest aspect, instanța de recurs își însușește în întregime alegațiile instanței de apel, redate succint la pct.4 al prezentei decizii și consideră că o expunere repetată asupra lor este inutilă, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România din 16.02.2010*, în pct.37 al Hotărârii a statuat că, dacă art.6 § 1 din Convenția EDO obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19.04.1994*). Cu toate acestea, noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (*Helle împotriva Finlandei, 19.12.1997*).

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii

instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de către recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Polivenco Victor în numele inculpatului Guzun Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui Guzun Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la 18 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma